

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

ВИТЯГ З РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

15.05.2025 № 70/102-р/к

Справа № 7/03-22-25

м. Харків

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції

ВИКОНАВЧИМ КОМІТЕТОМ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ рішенням від 17.03.2022 № 43 «Про впорядкування питання встановлення режимів роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг та їх обліку на території Полтавської міської територіальної громади» затверджено Положення про порядок надання погоджень на встановлення режимів роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг та їх обліку на території Полтавської міської територіальної громади, яким передбачено обов'язок всіх суб'єктів господарювання, незалежно від форми власності, погоджувати з УПРАВЛІННЯМ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ режим роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг на території Полтавської міської територіальної громади та надання визначеного переліку документів, необхідних для отримання цього погодження.

Проте, чинним законодавством України не надано повноважень виконавчим органам відповідних рад щодо встановлення режиму роботи підприємств, установ та організацій, які не належать до комунальної власності, як і скасування такого.

Такі дії ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ обмежують право суб'єктів господарювання некомунальної форми власності на самостійність здійснення господарської діяльності, що, в свою чергу, може створювати бар'єри вступу на ринок через впровадження неправомірної процедури погодження режиму роботи, а також можливість отримати відмову у такому погодженні.

За результатами розгляду справи № 7/03-22-25 адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) визнала дії ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, які полягали у прийнятті рішення від 17.03.2022 № 43 «Про впорядкування питання встановлення режимів роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг та їх обліку на території Полтавської міської територіальної громади», яке обмежує право суб'єктів господарювання некомунальної форми власності на самостійність здійснення господарської діяльності у вигляді обов'язку погодження з УПРАВЛІННЯМ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ режиму роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг на території Полтавської міської територіальної громади та

надання визначеного переліку документів, необхідних для отримання цього погодження, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 3 статті 50 та абзацом дев'ятим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, якими встановлюються не передбачені законами України обмеження самостійності підприємств.

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ зобов'язано припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції у 2-місячний термін з дня отримання рішення.

Адміністративна колегія Відділення, розглянувши матеріали справи № 7/03-22-25 про порушення ВИКОНАВЧИМ КОМІТЕТОМ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та абзацом дев'ятим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, якими встановлюються не передбачені законами України обмеження самостійності підприємств, та подання відділу досліджень і розслідувань в Полтавській області від 02.05.2025 № 70-03/328-П,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 30.01.2025 № 70/26-рп/к розпочато розгляд справи № 7/03-22-25 (далі – Справа), у зв'язку з наявністю в діях ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (ідентифікаційний код юридичної особи – *Інформація, доступ до якої обмежено*), які полягали у прийнятті рішення від 17.03.2022 № 43 «Про впорядкування питання встановлення режимів роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг та їх обліку на території Полтавської міської територіальної громади», яке обмежує право суб'єктів господарювання некомунальної форми власності на самостійність здійснення господарської діяльності у вигляді обов'язку погодження режиму роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг на території Полтавської міської територіальної громади та надання визначеного переліку документів, необхідних для отримання цього погодження, ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого абзацом дев'ятим частини другої статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, якими встановлюються не передбачені законами України обмеження самостійності підприємств.
- (2) Відділення листом від 30.01.2025 № 70-02/523є направило копію розпорядження про початок розгляду Справи ВИКОНАВЧОМУ КОМІТЕТУ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ. Відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення № 0601107141549 ВИКОНАВЧИМ КОМІТЕТОМ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ 04.02.2025 отримано копію розпорядження про початок розгляду Справи.
- (3) Рекомендованим поштовим відправленням за номером 0601142031659 Відділення листом від 02.05.2025 № 70-02/2703є за місцезнаходженням ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ направило копію подання з попередніми висновками у Справі, який 07.05.2025 отримано ВИКОНАВЧИМ КОМІТЕТОМ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ.
- (4) ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ не надав до Відділення заперечень чи зауважень на подання з попередніми висновками у Справі.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (5) Відповідачем у Справі є ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, який відповідно до відомостей Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування; ідентифікаційний код юридичної особи – *Інформація, доступ до якої обмежено*; місцезнаходження: *Інформація, доступ до якої обмежено*. Основний вид діяльності: *Інформація, доступ до якої обмежено*.
- (6) Згідно зі статтею 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які передбачають спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.
- (7) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.
- (8) Виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах рад (у разі їх створення), згідно зі статтею 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи, які підконтрольні і підзвітні відповідним радам.
- (9) Отже, відповідно до статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ входить до системи місцевого самоврядування.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (10) Відповідно до частини третьої статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.
- (11) Статтею 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено повноваження виконавчих органів в галузі житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку.
- (12) Так, до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать, зокрема, такі повноваження:
 - власні (самоврядні) – встановлення зручного для населення режиму роботи підприємств комунального господарства, торгівлі та громадського харчування, побутового обслуговування, що належать до комунальної власності відповідних територіальних громад;
 - делеговані – встановлення за погодженням з власниками зручного для населення режиму роботи розташованих на відповідній території підприємств, установ та організацій сфери обслуговування незалежно від форм власності.
- (13) Суб'єкти господарювання при організації роботи дрібнороздрібної мережі повинні керуватися та дотримуватися вимог Законів України «Про захист прав споживачів», «Про споживчу кооперацію», «Про систему громадського здоров'я», «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», «Про застосування реєстраторів

розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг», Порядком провадження торговельної діяльності та правилами торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 15.06.2006 № 833, Правилами роботи дрібнороздрібної торговельної мережі, затвердженими наказом Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 08.07.1996 № 369, та іншими нормативно-правовими актами, які регулюють торговельну діяльність.

- (14) Так, пунктом 13 Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.06.2006 № 833 (із змінами), передбачено, що режим роботи торговельного об'єкта та закладу ресторанного господарства, що належать до комунальної власності, встановлюється органами місцевого самоврядування відповідно до законодавства. Для закладу ресторанного господарства, який обслуговує споживачів на підприємствах, в установах та організаціях, режим роботи встановлюється суб'єктом господарювання за домовленістю з їх адміністрацією.
- (15) Пунктом 19 Правил роботи дрібнороздрібної торговельної мережі режим роботи об'єктів дрібнороздрібної торговельної мережі, затверджених наказом Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України від 08.07.1996 № 369 передбачено, що режим роботи об'єктів дрібнороздрібної торговельної мережі встановлюється суб'єктом господарювання самостійно, а у випадках, передбачених законодавством, за погодженням з органами місцевого самоврядування.
- (16) Відповідно до частини сьомої статті 32 Закону України «Про систему громадського здоров'я» органи місцевого самоврядування затверджують правила додержання тиші в населених пунктах і громадських місцях, якими з урахуванням особливостей окремих територій (зокрема курортних, лікувально-оздоровчих, рекреаційних, заповідних) встановлюють заборони та обмеження щодо певних видів діяльності, що супроводжуються утворенням шуму, а також визначають порядок проведення заходів з використанням вибухових речовин та/або піротехнічних виробів.
- (17) При цьому, чинним законодавством України не надано повноважень виконавчим органам відповідних рад щодо встановлення режиму роботи підприємств, установ та організацій, які не належать до комунальної власності, без погодження такого режиму із власником, як і скасування такого.
- (18) Наведена правова позиція підтверджена постановою Верховного Суду від 27.05.2021 у справі № 691/1305/16-а.
- (19) Аналогічна позиція також розміщена на офіційному вебсайті Державної регуляторної служби України за посиланням <https://www.drs.gov.ua/press-room/vymogy-oms-shhodorogodzhennya-rezhymu-roboty-kafe-ta-magazyniv-bezpidstavni/>, згідно з якою:
 - механізм надання такої адміністративної послуги як погодження режиму роботи є надуманим та не регламентованим законодавчо, а прийняття актів, які його запроваджують, не відповідає чинному законодавству України;
 - підприємці мають право самостійно встановлювати режим роботи й не зобов'язані погоджувати його з жодними органами (крім окремих випадків, встановлених законом);
 - важливим є той факт, що органи місцевого самоврядування встановлюють режим роботи «за погодженням з власниками», а не навпаки.

4. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- (20) УПРАВЛІННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ листом від 12.07.2024 № 01-14-01.3-06/846 (вх. № 70-01/1760 від 12.07.2024) надало копію рішення ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ від 17.03.2022 № 43 «Про впорядкування питання встановлення режимів роботи об'єктів торгівлі, ресторанного

господарства та сфери послуг та їх обліку на території Полтавської міської територіальної громади» (далі – Рішення від 17.03.2022 № 43), яким затверджено Положення про порядок надання погоджень на встановлення режимів роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг та їх обліку на території Полтавської міської територіальної громади (додаток 1 до Рішення від 17.03.2022 № 43) (далі – Положення).

- (21) Відповідно до абзацу другого розділу I Положення, цим Положенням визначається єдиний порядок надання погоджень режимів роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг, розташованих на території Полтавської міської територіальної громади, та порядок обліку цих закладів.
- (22) При цьому, абзацом третім розділу I Положенням передбачено, що дія Положення поширюється на всіх суб'єктів господарювання, незалежно від форми власності, які здійснюють діяльність у сфері роздрібної торгівлі, ресторанного господарства та надання послуг.
- (23) Згідно з абзацом першим розділу II Положення видачу суб'єктам господарювання погоджень на встановлення режимів роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг, які займаються цією діяльністю на території Полтавської міської територіальної громади, здійснює **УПРАВЛІННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ.**
- (24) Відповідно до абзацу третього розділу II Положення питання видачі погоджень на встановлення режимів роботи згаданих об'єктів у нічний час, тобто після 22-ї години, розглядається утвореною комісією з питань погодження та зміни режимів роботи закладів обслуговування населення на території Полтавської міської територіальної громади.
- (25) Абзацом четвертим розділу II Положення передбачено, що для отримання погодження на встановлення режиму роботи об'єкту торгівлі, ресторанного господарства або сфери послуг суб'єкт підприємницької діяльності звертається безпосередньо до **УПРАВЛІННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ** із заявою визначеної форми з пропозиціями щодо встановлення режиму роботи.
- (26) Абзацом п'ятим розділу II Положення передбачено, що до заяви додаються:
 1. При видачі погоджень на встановлення режимів роботи стаціонарних об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг (розміщених у капітальних будівлях та стаціонарних тимчасових спорудах):
 - 1) ксерокопія документа про державну реєстрацію юридичної особи або фізичної особи-підприємця;
 - 2) ксерокопія документа, який доводить право користування приміщенням (свідоцтво на право власності або договір оренди (суборенди));
 - 3) ксерокопія документа про підтвердження можливості суб'єкта господарювання проводити певні дії щодо здійснення господарської діяльності в конкретному приміщенні (свідоцтво про відповідність збудованого об'єкта проєктній документації, вимогам державних стандартів, будівельних норм і правил, або акт державної технічної комісії про приймання в експлуатацію, або технічний паспорт на нежитлове приміщення, або паспорт прив'язки стаціонарної тимчасової споруди та ін.);
 - 4) ксерокопія рішення про державну реєстрацію потужностей оператора ринку харчових продуктів (для суб'єктів господарювання, які відповідно до вимог Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» належать до категорії «оператор ринку харчових продуктів»).
 2. При видачі погоджень на встановлення режимів роботи пересувних тимчасових споруд, що використовуються для торгівлі та надання послуг (лотків, прилавків, яток, розносок,

ємностей, автолавок, низькотемпературних лотків-прилавків, морозильних камер, торгових автоматів, окремих відділів в інших об'єктах, інших пристроїв, що використовуються для сезонної роздрібної торгівлі):

- 1) ксерокопія документа про державну реєстрацію юридичної особи або фізичної особи-підприємця;
 - 2) ксерокопія відповідного документа щодо розміщення пересувної тимчасової споруди, визначеного Положенням про розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності;
 - 3) ксерокопія документа, який доводить право користування приміщенням (договір оренди або суборенди) – для окремих відділів у інших об'єктах;
 - 4) ксерокопія рішення про державну реєстрацію потужностей оператора ринку харчових продуктів (для суб'єктів господарювання, які відповідно до вимог Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» належать до категорії «оператор ринку харчових продуктів»).
- (27) Відповідно до розділу II Положення погодження на встановлення режиму роботи видається протягом 5-ти календарних днів з дня надходження заяви терміном на один календарний рік з подальшим щорічним продовженням терміну дії. Продовження терміну дії погодження здійснюється за заявою суб'єкта встановленої форми із наданням документів, визначених розділом II цього Положення.
- (28) Отже, затверджене рішенням ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ Положення встановлює обов'язок погодження з УПРАВЛІННЯМ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ режиму роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг, розташованих на території Полтавської міської територіальної громади, і яким також передбачено надання **переліку документів, необхідних для отримання адміністративної послуги (погодження режиму роботи), а також вимоги для них, що не передбачено чинним законодавством.**
- (29) Також Рішенням від 17.03.2022 № 43 затверджено форми наступних заяв:
- заява про видачу погодження на встановлення режимів роботи стаціонарних об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг (розміщених у капітальних будівлях, тимчасових стаціонарних та пересувних спорудах) (додаток 5 до Рішення від 17.03.2022 № 43);
 - заява про продовження терміну дії погодження на встановлення режимів роботи стаціонарних об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг (розміщених у капітальних будівлях, тимчасових стаціонарних та пересувних спорудах) (додаток 6 до Рішення від 17.03.2022 № 43);
 - заява про переоформлення погодження на встановлення режимів роботи стаціонарних об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг (розміщених у капітальних будівлях, тимчасових стаціонарних та пересувних спорудах) (додаток 7 до Рішення від 17.03.2022 № 43).
- (30) Слід зазначити, що відповідно до інформаційних карток послуг погодження на встановлення режиму роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг, розміщених на території Полтавської міської територіальної громади (за номерами 09-01 – 09-42, затверджених 16.11.2021), розміщених на сайті УПРАВЛІННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ у 9 розділі «Управління адміністративних послуг Полтавської міської ради» за посиланням <https://cnap-pl.gov.ua/index.php/perelik>, передбачено перелік підстав для відмови у наданні адміністративних послуг, а саме подання неповного або невідповідного пакету документів. Також зазначено, що результатом надання адміністративної послуги є видача погодження або лист про відмову з обґрунтуванням.

- (31) За результатами аналізу інформації, наданої УПРАВЛІННЯМ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ листом від 28.10.2024 № 01-14-01.3-06/1213 (вх. № 70-01/2747 від 28.10.2024), Відділенням встановлено, що відповідно до Рішення від 17.03.2022 № 43 станом на 01.10.2024 надано 240 діючих погоджень на встановлення режимів роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг на території Полтавської міської територіальної громади, з них:
- у 2022 році – 52 погодження суб'єктам господарювання, з яких 2 суб'єкти господарювання комунальної форми власності;
 - у 2023 році – 155 погоджень суб'єктам господарювання, з яких 3 суб'єкти господарювання комунальної форми власності;
 - у 2024 році – 33 погодження суб'єктам господарювання лише приватної форми власності.
- (32) Відповідно до інформації, наданої УПРАВЛІННЯМ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ листами від 28.10.2024 № 01-14-01.3-06/1213 (вх. № 70-01/2747 від 28.10.2024), від 27.11.2024 № 01-14-01.3-06/1344 (вх. № 70-01/3098 від 27.11.2024) та від 02.04.2025 № 01-14-01.3-06/445 (вх. № 70-01/1275 від 04.04.2025) протягом 2022-2024 років та поточного періоду 2025 року відмов суб'єктам господарювання у погодженні встановлення режимів роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг на території Полтавської міської територіальної громади не було. Видача погоджень на встановлення режимів роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг на території Полтавської міської територіальної громади здійснюється безкоштовно.
- (33) УПРАВЛІННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ листом від 09.04.2025 № 01-14-01.03-06/484 (вх. № 70-01/1401 від 15.04.2025) повідомило, що відповідно до Рішення від 17.03.2022 № 43 станом на 09.04.2025 надано 219 діючих погоджень на встановлення режимів роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг на території Полтавської міської територіальної громади, з них:
- у 2022 році – 48 погоджень суб'єктам господарювання, з яких 2 суб'єкти господарювання комунальної форми власності;
 - у 2023 році – 129 погоджень суб'єктам господарювання, з яких 5 суб'єкти господарювання комунальної форми власності;
 - у 2024 році – 36 погоджень суб'єктам господарювання лише приватної форми власності;
 - у 2025 році – 6 погоджень суб'єктам господарювання лише приватної форми власності.
- (34) Водночас, режим роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг, що не належать до комунальної форми власності може встановлюватися суб'єктами господарювання самостійно. Важливим є той факт, що **органи місцевого самоврядування встановлюють режим роботи «за погодженням з власниками», а не навпаки.**
- (35) Таким чином, орган місцевої влади може лише звертатися до суб'єкта господарювання з метою отримання від нього згоди на встановлення режиму роботи підприємств, установ та організацій сфери обслуговування незалежно від форм власності, проте, не може вимагати від суб'єкта господарювання надання пакету документів, для отримання погодження режиму роботи, що не передбачено чинним законодавством.
- (36) Підприємці мають право самостійно встановлювати режим роботи й не зобов'язані погоджувати його з жодними органами (окрім окремих випадків, встановлених законом).
- (37) Встановлення ВИКОНАВЧИМ КОМІТЕТОМ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ у Положенні неправомірних вимог для суб'єктів господарювання некомунальної форми власності щодо надання переліку документів для встановлення їх режиму роботи (заява встановленого зразка із зазначенням бажаного режиму роботи з копіями документів, визначеними у Положенні), може створити бар'єри вступу на ринок нових суб'єктів

господарювання, що, в свою чергу, могло призвести до обмеження конкуренції на ринку реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт в об'єктах торгів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг на території Полтавської міської територіальної громади.

- (38) Таким чином, дії ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ обмежують право суб'єктів господарювання некомунальної форми власності на самостійність здійснення господарської діяльності у вигляді обов'язку погодження з УПРАВЛІННЯМ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ режиму роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг на території Полтавської міської територіальної громади, що, в свою чергу, може створювати бар'єри вступу на ринок через впровадження неправомірної процедури погодження режиму роботи, а також можливість отримати відмову у такому погодженні.

5. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ВІДПОВІДАЧА

- (39) Згідно з частиною другою статті 19 Конституції України органи державної влади та місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.
- (40) Статтею 42 Конституції України кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом.
- (41) Згідно із частиною третьою статті 18 Господарського Кодексу України органам державної влади та органам місцевого самоврядування, їх посадовим особам забороняється приймати акти та вчиняти дії, які усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим конкурентам у підприємницькій діяльності, чи запроваджують обмеження на ринку, не передбачене законодавством. Законом можуть бути встановлені винятки з цього правила з метою забезпечення національної безпеки, оборони чи інших загальносупільних інтересів.
- (42) Частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (43) Відповідно до частини другої статті 25 Господарського Кодексу України органам державної влади і органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції.
- (44) Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (45) Згідно з абзацом дев'ятим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, зокрема визнається дія, якою встановлюються не передбачені законами України заборони та обмеження самостійності підприємств, у тому числі щодо придбання чи реалізації товарів, ціноутворення, формування програм діяльності та розвитку, розпорядження прибутком.

- (46) Відповідно до частини третьої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (47) Відповідно до пункту 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (48) Отже, дії ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, що полягали у прийнятті рішення від 17.03.2022 № 43 «Про впорядкування питання встановлення режимів роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг та їх обліку на території Полтавської міської територіальної громади», яке обмежує право суб'єктів господарювання некомунальної форми власності на самостійність здійснення господарської діяльності у вигляді обов'язку погодження з УПРАВЛІННЯМ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ режиму роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг на території Полтавської міської територіальної громади та надання визначеного переліку документів, необхідних для отримання цього погодження, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим абзацом дев'ятим частини другої статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, якими встановлюються не передбачені законами України обмеження самостійності підприємств.

6. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (49) На подання з попередніми висновками у Справі, направлене до ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ листом Відділення від 02.05.2025 № 70-02/2703є, ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ не надав до Відділення заперечень чи зауважень.

7. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ВІДДІЛЕННЯ У СПРАВІ

- (50) Таким чином, доказами, зібраними у Справі, доводиться висновок адміністративної колегії Відділення про те, що дії ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, що полягали у прийнятті рішення від 17.03.2022 № 43 «Про впорядкування питання встановлення режимів роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг та їх обліку на території Полтавської міської територіальної громади», яке обмежує право суб'єктів господарювання некомунальної форми власності на самостійність здійснення господарської діяльності у вигляді обов'язку погодження з УПРАВЛІННЯМ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ режиму роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг на території Полтавської міської територіальної громади та надання визначеного переліку документів, необхідних для отримання цього погодження, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим абзацом дев'ятим частини другої статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, якими встановлюються не передбачені законами України обмеження самостійності підприємств.

Враховуючи вищевикладене та керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482

(зі змінами), пунктом 4 розділу VIII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати дії ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (ідентифікаційний код юридичної особи – *Інформація, доступ до якої обмежено*; місцезнаходження: *Інформація, доступ до якої обмежено*), що полягали у прийнятті рішення від 17.03.2022 № 43 «Про впорядкування питання встановлення режимів роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг та їх обліку на території Полтавської міської територіальної громади», яке обмежує право суб'єктів господарювання некомунальної форми власності на самостійність здійснення господарської діяльності у вигляді обов'язку погодження з УПРАВЛІННЯМ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ режиму роботи об'єктів торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг на території Полтавської міської територіальної громади та надання визначеного переліку документів, необхідних для отримання цього погодження, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим абзацом дев'ятим частини другої статті 15 та пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, якими встановлюються не передбачені законами України обмеження самостійності підприємств.

2. Zobov'yazati ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ПОЛТАВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (ідентифікаційний код юридичної особи – *Інформація, доступ до якої обмежено*) припинити дії, зазначені в пункті 1 резолютивної частини цього рішення, в **3-місячний термін** з дня отримання рішення, про що повідомити Східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету із наданням копій підтверджуючих документів.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії

Юрій ГЛАДИК